

en videre Udfoldelse af Andelsforeningernes Virksomhed, som vist af alle maa erkendes at være til overordentlig stor Gavn ogsaa økonomisk set for hele vort Samfund.

Der er ikke fra ærede Medlemmers Side gjort mange Bemærkninger vedrørende de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, og der er derfor heller ikke for mig nogen Anledning til at komme dybere ind paa disse Enkeltheder. Det ærede 2det Medlem for 5te Valgkreds (Sonne) fremsatte nogle Bemærkninger, vedrørende § 1, som jeg har givet min Tilslutning, og gjorde dernæst opmærksom paa, at navnlig Bestemmelsen i § 31 vistnok er ret umulig. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at denne Bestemmelse dels vistnok er uheldigt affattet, dels i sig selv er overflødig; den er, saa vidt jeg forstaaer, kommen med her, fordi der i Lovforslaget om Aktieselskaber er en tilsvarende Bestemmelse. Jeg skulde mene — men det henhører ikke under mig — at man ikke for Aktielovens Vedkommende vil bibeholde en saadan Bestemmelse, og selvfølgelig vil man det endnu mindre for Andelsforeningernes Vedkommende.

Da det maa indrømmes, at der ikke er stor Sandsynlighed for i denne Samling at naa til Ende med Behandlingen af disse to Lovforslag; der jo, hvad alle have erkendt, maa følges ad, skal jeg ikke fordybe mig i Enkeltheder, saa meget mindre som de Enkeltheder, mod hvilke der fra forskellige Sider med Rette er gjort Indvendinger, bedre kunne gøres til Genstand for nærmere Drøftelse i det Udvalg, som jeg forstaaer Forslaget vil blive henvist til. I al Almindelighed er jeg glad ved den Forstaaelse, der er vist med Hensyn til Andelsforeningernes Virksomhed, deres Eksistensberettigelse, om jeg saa maa sige, og den Erkendelse, der er kommen til Orde, at Grunden til, at man vil lovgive for Andelsforeningernes Vedkommende, i Virkeligheden kun er den, at der fra alle Sider kræves en Lovgivning med Hensyn til Aktieselskaber, og at man som Følge deraf ogsaa maa have Bestemmelser vedrørende Andelsforeninger.

Bramsen: Jeg vil gerne rette nogle Svarbemærkninger til det ærede 5te Medlem for 9de Kreds (Broberg) i Anledning af de Udtalelser, han gjorde i Gaar, efter at jeg havde talt.

Det ærede Medlem fremførte Uddrag af Udtalelser fra Handelsmødet, som efter hans Opfattelse ikke alle — jeg tror, han gjorde en Undtagelse med mig selv — aan-

dede velvillig Stemning overfor Forbrugsforeningerne, og det er vistnok rigtigt. Efter min Mening have imidlertid de Udtalelser ikke noget at gøre med den Sag, som foreligger i Dag. Hvad Handelsstanden, især den i vore Købstæder, føler sig forfordelt ved, er, at der i Læbælter, hvor de selv ikke have Lov at etablere Forretninger, drives Forretninger under Navn af Forbrugsforeninger, som sælge til alle og enhver uden at løse Næringsbevis og uden at svare Skat, saaledes som de handlende maa gøre. Jeg tror, at hvis det ærede Medlem vil se objektivt paa Sagen, og, om jeg maa sige, sætte sig i en saadan Købmands Sted og bedømme Situationen, vil han indrømme Muligheden af, at hans egne Følelser heller ikke vilde være saa varme overfor de paagældende, som paa den Maade vare satte i Stand til, selvfølgelig ikke mod den gældende Lov, at konkurrere med ham. Alt det skal jeg ikke komme ind paa her. Spørgsmaalet om Andelsforeningernes, om jeg saa maa sige, næringsretlige Stilling ligger jo ikke for, men det, som ligger for og som er Oprindelsen til dette Lovforslag, er efter mit Kendskab fra de Korporationer, jeg har Sæde i; dette, at der er sket en Henvendelse fra Handelsministeriet til disse Korporationer, Grosserer-Societetet og Handelsstandens Fællesrepræsentation, idet man har ønsket at høre deres Mening om en Aktielovs Fremsættelse, senere om det første Udkasts Revision ved en ny Kommission. Dertil har man svaret bifaldende, men med den Tilføjelse, at det dog saa vilde være nødvendigt ogsaa at faa vedtaget en Lov om Andelsforeninger, og det har man gjort i Tilslutning til den første Aktielovskommissionens Betænkning. Den udvikler ret vidtløftigt, hvor nødvendigt det efter dens Anskuelse er, at en saadan Lov om Aktieselskaber sættes i Forbindelse med en Lov om de kooperative Selskaber. Naar Kommissionen ikke selv har stillet noget Forslag i saa Henseende, er det fordi det ikke har ligget indenfor det Hverv, Regeringen havde meddelt Kommissionen. Efter at Udvalget saa var nedsat for at fremkomme med et nyt Forslag, henholdsvis med Forslag til Revision af det gamle Forslag til en Aktielovgivning, og efter at Udvalget var blevet suppleret med Repræsentanter for Andelsforeningernes, fremsatte det, altsaa i Overensstemmelse med den første Kommissions Mening, et Forslag om Andelsforeninger — som jeg i øvrigt ikke synes er videre heldigt, maaske nok, fordi jeg gaar ud fra — dog ikke saa meget,